

Wstęp

Oddajemy do rąk czytelników kolejny V tom poświęcony dziejom biurokracji w Europie Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich. Większość z publikowanych w nim materiałów była prezentowana na V już Międzynarodowym Sympozjum, które odbyło się w dniach 21 - 24 czerwca 2012 r. w Toruniu i we Włocławku. Niniejszy tom został jeszcze uzupełniony przez szereg innych prac.

Kiedy sześć lat temu, w czerwcu 2007 r. dwa Zakłady Naukowe: Zakład Historii Średniowiecznej i Archiwistyki Akademii Podlaskiej w Siedlcach i Zakład Archiwistyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie zorganizowały w Siedlcach skromne I Sympozjum Dziejów Biurokracji chyba nikt nie spodziewał się, że w parę lat później przekształci się ono w wielką międzynarodową imprezę naukową z udziałem przedstawicieli czterech krajów, a sam problem badawczy jakim są dzieje biurokracji będzie przedmiotem wielu badań o charakterze interdyscyplinarnym.

W V Sympozjum wzięło bowiem udział ponad 100 naukowców reprezentujących ośrodki akademickie Federacji Rosyjskiej, Ukrainy, Gruzji i Polski. Z Rosji przyjechali nauczyciele akademicy reprezentujący ponad 20 wyższych uczelni, od Północnego „Arktycznego” Uniwersytetu w Archangielsku, po uniwersytety w Moskwie, Petersburgu, Jekaterynburgu..., byli też naukowcy z różnych ośrodków Rosyjskiej i Ukraińskiej Akademii Nauk; z Ukrainy ponadto przyjechali uczeni z Kijowa, Charkowa, Dniepropietrowska, Zaporozża i Łucka, a z Gruzji - z Tbilisi. Z kolei polscy uczeni reprezentowali przede wszystkim wszystkie znaczące uniwersytety, ale pojawili się też przedstawiciele małych, nowych i pręźnie rozwijających się ośrodków, jak choćby Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie; na podkreślenie zasługuje też znaczący wkład w organizację Sympozjum Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku.

Referaty przedstawiali historycy, archiwiści, historycy administracji, powszechnej historii państwa i prawa, historii państwa i prawa polskiego, historii doktryn polityczno-prawnych, ale też historycy sztuki, czy wojskowości.

W trakcie trzydniowych obrad trwały nie tylko burzliwe naukowe dyskusje, ale też - w ramach imprez towarzyszących - organizatorzy starali się pokazać walory Torunia, a w ramach wspólnych spotkań pogłębić i ożywić tak naukowe, jak i osobiste kontakty na bazie których rozwinęła się współpraca o różnej skali.

Publikacja, którą właśnie oddajemy, sprawiła nam jako redaktorom, poza oczywistą satysfakcją, sporo trudności. Program wydawnictwa należało przemyśleć i uzupełnić tak aby realizował rozwój idei badań nad biurokacją. Poza „zamówieniem” i uzupełnieniem zgromadzonych materiałów kwestią było też właściwe rozmieszczenie tak różnych przecież rozpraw pod względem metodologicznym ale też chronologicznym, geograficznym, jak i co oczywiste

tematycznym. Ostatecznie zdecydowaliśmy się podzielić materiał konferencyjny na pięć działów. W pierwszych, w trzech działach zamieściliśmy rozprawy i artykuły poświęcone teorii biurokracji, prebiurokracji i biurokracji monarchii. Dwa kolejne działy poświęcone zostały biurokracji komunistycznej i biurokracji republik.

Ze względów objętościowych całość podzieliliśmy fizycznie na dwie części, zachowując jednak numerację ciągłą.

Jako organizatorzy Sympozjum i redaktorzy prezentowanej publikacji czujemy się mile zobowiązani do wyrażenia głębokiej wdzięczności wszystkim, dzięki którym życzliwości i pomocy udało się Sympozjum zorganizować a następnie pracować nad redakcją i wydaniem drukiem niniejszego tomu.

Dziękujemy więc serdecznie Panu Piotrowi Calbeckiemu – Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Panu Michałowi Zalewskiemu – Prezydentowi Miasta Torunia; Ich Magnificencjom Rektorom Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Torunia – prof. dr hab. Andrzejowi Tretynowi i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku – prof. dr hab. Tadeuszowi Dubickiemu, Dziekanom: Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu – prof. dr hab. Andrzejowi Sokali i Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie – prof. dr hab. Robertowi Litwińskiemu oraz panu Aleksandrowi Pietrowowi za pomoc w zorganizowaniu i sfinansowaniu Sympozjum.

Osobne podziękowania należą się Panu Andrzejowi Pietrowskiemu – Dyrektorowi Wydziału Promocji Urzędu Miasta Torunia za codzienną pomoc i wyjątkowe wsparcie udzielone przed i w trakcie trwania Sympozjum.

Gorąco dziękujemy też władzom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku za druk niniejszego tomu.

Wreszcie, redaktorzy składają podziękowania recenzentom, którymi byli Profesor dr hab. Marek Mądzik z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Docent Aleksiej Grigorjewicz Wasiliew z Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego i dr hab. Dariusz Magier z Archiwum Państwowego w Lublinie o/Radzyń Podlaski.

*Andrzej Gaca
Artur Górak
Zbigniew Naworski*